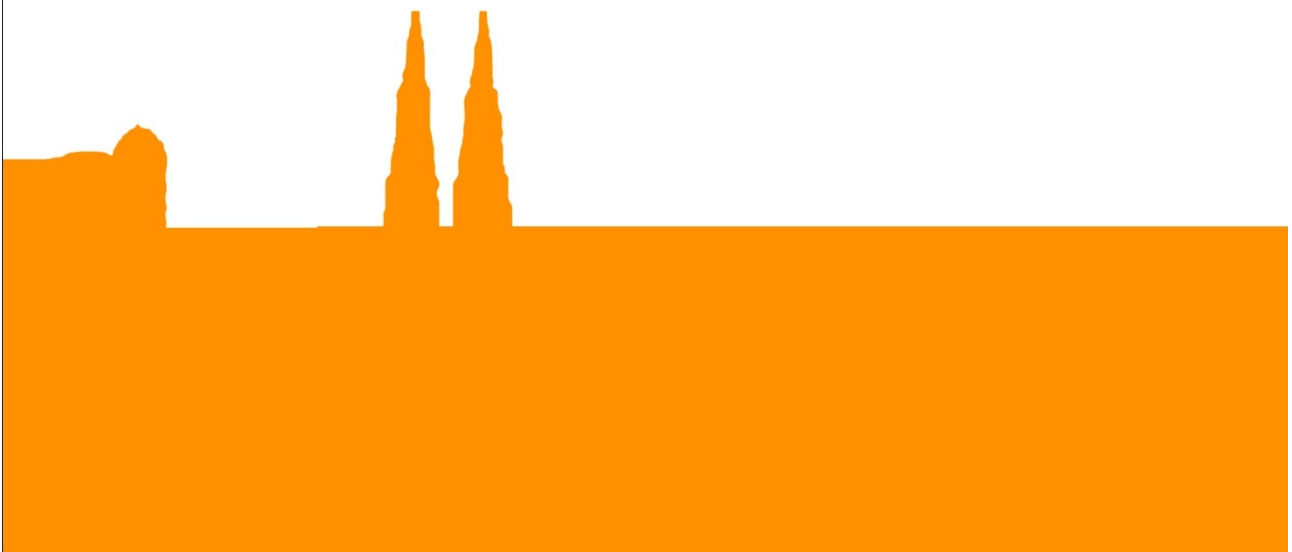

luf!

Bättre än sex!

Liberala Ungdomsförbundet Uppsalas handlingsprogram

Reviderade 2011

Innehållsförteckning: 146 punkter till ren njutning

Kapitel 1: Liberalism.....	2
Kapitel 2: Demokrati.....	3
Kapitel 3: Utrikespolitik.....	7
Kapitel 4: Ekonomi.....	8
Kapitel 5: Liberal välfärd.....	12
Kapitel 6: Utbildning och kultur.....	15
Kapitel 7: Miljö.....	18

Kapitel 1: Liberalism

Individen är liberalismens utgångspunkt. Liberalismen erkänner varje människas lika och okränkbara värde, och rätt till liv, frihet och strävan efter sin egen lycka. Frihet är rätten att bestämma över sig själv och forma sitt eget liv. Gränsen för denna frihet går där den ene individens agerande kränker den andres. Varje människa är en unik individ och sina medmänniskors jämlike med samma rätt till frihet. Mänskliga fri- och rättigheter är det fundament varpå det liberala samhället vilar. Rätten till sitt liv och sin egendom samt tanke-, religions-, yttrande-, tryck-, förenings-, mötes- och rörelsefrihet är sådana grundläggande fri- och rättigheter.

Ideologiskt demokrati

1. I ett demokratiskt samhälle utgår makten från de enskilda individerna genom allmänna och fria val. En fungerande rättsstat tillförsäkrar de enskilda individerna rättssäkerhet, rättstrygghet, skydd från statens övergrepp och en generell rätt till domstolsprövning. En stark konstitution ska tydligt definiera statens mandat och begränsningar till skydd för medborgarna och det demokratiska systemet.
2. Demokrati och mänskliga rättigheter är nödvändiga inslag för att ett lands regim ska anses legitim. Regioner där en majoritet av befolkningen vill bryta sig ur stater som inte erkänner dessa värden ska ha rätt att göra så. Regioner i demokratiska stater ska ha rätt att själva genom folkomröstning avgöra sin framtida status förutsatt att det demokratiska statskicket bevaras.
4. Alla har rätt till sin kulturella och religiösa identitet. Det omfattar även rätten att bära kulturella symboler. Ingen kultur eller religion ska äga företräde inför staten.
5. Staten ska vara neutral i livsåskådningsfrågor. Någon kyrkoskatt eller statlig hjälp med avgiftsindrivning kan därför inte accepteras. Trossamfund ska betraktas som ideella organisationer och inte särbehandlas av staten.

Jämlikhet

Den liberala strävan efter jämlikhet utgår från respekten för människors olikheter och rätten till samma möjligheter i livet oavsett dessa. I dagens samhälle finns en kollektivism som gör vissa egenskaper till norm och hämmar individers rätt att leva som de vill. Kön, sexuell läggning, funktionshinder, religiös, kulturell eller etnisk tillhörighet avgör inte en människas värde.

6. En liberal feministisk grundsyn ska forma jämställdhetspolitiken. Detta innebär att synliggöra det könsdiskriminerande samhälle vi lever i och konsekvenserna det för med sig, samt att aktivt bekämpa maktstrukturerna och könsrollerna som begränsar individen. Ett erkännande om att dagens arbetsmarknad fortfarande är präglad av kvinnors historiskt sena inträda på arbetsmarknaden och att vissa reformer fortfarande är nödvändiga för att strukturera om arbetsmarknaden för att tillmötes gå alla.
7. Marknaden är, under rätt förutsättningar, en långt mer produktiv kraft än vad staten någonsin kan vara. Den har historiskt gjort det möjligt för individen att bryta sig loss från beroende av familjen och dess låsta roller. Konkurrensutsättning av viss offentlig verksamhet är också en jämställdhetsreform, då den gör att de anställda – företrädesvis kvinnor – får möjligheten att välja den bästa arbetsgivaren.
8. Med kunskap föds ett ansvar. I jämställdhetsarbetet har var och en därför ett ansvar att förändra den situation som råder på alla områden som missgynnar individer på grund av köns, rättsliga, sociala och ekonomiska faktorer.
9. Det är viktigt att människors fria val respekteras. Därför är opinionsbildning att föredra framför lagstiftning. Kvotering är ingen lösning på jämställdhetsproblemen utan hotar tvärtom tanken att individen ska bedömas på egna meriter det gör också ansvar utkrävande svårare och undergräver kvinnors legitimitet.
10. Rätten till den egna kroppen är en mänsklig rättighet. Rätten till fri abort är absolut och ska gälla alla kvinnor i hela världen. Det ska vara en självklarhet att låta kvinnor komma till Sverige och göra abort; så kallad abortturism bör uppmuntras.
11. Staten ska inte lägga någon värdering i kön, sexualitet och antal när det gäller vilka individer väljer att bo, skaffa barn eller gifta sig med. Vigsel försättning ska tillåtas utföras endast av de som tillämpar jämlikhetsprincipen. Människors möjlighet att även skriva andra avtal om sin samlevnad ska alltid finnas.
12. Vuxna människor måste själva få bestämma hur de vill tilltalas, vilka namn de vill ge sina barn och hur de vill ingå namngemenskap som makar. Det ska inte vara möjligt att neka någon att byta namn med hänvisning till kön eller den allmänna uppfattningen om vad som kan väcka anstöt. Därför ska namnlagen ändras.
13. Personer som genomgår könskorrigering ska inte tvingas till sterilisering. De ska även ha rätten att få och ha barn. Läkares bedömningar och inte lagstadgade åldersgränser skall vara avgörande för när en individ skall kunna genomgå en könskorrigering operation. De ska även ha rätten till att kunna lagra sina spermier/ägg.
14. Ensamstående ska ha rätt att adoptera.

Kapitel 2: Demokrati

Demokratin är det enda politiska system som kan garantera varje människas fri- och rättigheter. En förutsättning för demokratin är åsikts-, yttrande-, mötes- och pressfrihet. En statsmakt behövs för att garantera dessa. Eftersom statsmaktens uppgift är att garantera varje individs fri- och rättigheter är det naturligt att inte alla beslut underställs demokratin. De flesta beslut kan fattas av fria individer utan att staten behöver vara delaktig. Varje människa har rätt till ett privatliv fritt från godtycklig statlig övervakning och registrering. Eftersom de mänskliga fri- och rättigheterna gäller alla människor ska staten behandla alla medborgare lika, utan åtskillnad i fråga om kön, etnicitet eller sexualitet.

Den svenska demokratin

15 Demokratin vilar ytterst på de enskilda människornas ansvarstagande. Alla demokrater har därför en skyldighet att stå upp för demokratiska värderingar när de hotas. Alla har också en skyldighet att lyda demokratiskt fattade beslut när dessa inte ställer orimliga krav på ens förmåga att åtlyda dem.

16. Likhet inför lagen och att den offentliga makten utövas under lag är fundamenten i ett rättssamhälle. En författningsdomstol som ska kunna pröva alla lagars grundlagsenlighet bör inrättas. Även enskilda skall ha möjlighet att få grundlagsvidriga kränkningar prövade av domstolen.

17. För att lokalpolitiken inte skall hamna i skymundan under riksdagsvalet bör kommunal-landstings- och riksdagsvalen hållas under olika år.

18. Statschefen ska utses av folket i direkta val.

Rättssäkerhet

Rättssäkerheten, rättstryggheten och den enskildes rätt till skydd från övergrepp från statens sida är avgörande för det öppna samhället. Med rättssäkerhet menas att domstolarna ska behandla lika fall lika. Statens viktigaste uppgift är att värna medborgarnas säkerhet. Därför är det ett måste att rättsväsendet tilldelas tillräckliga resurser. Domstolarna ska vara fria och självständiga i sin rättsskipande verksamhet. Ingen annan myndighet ska få bestämma hur domstolarna ska döma i enskilda fall.

19. Retroaktiv lagstiftning ska inte accepteras.

20. Dödsstraff är en rättsosäker och ytterst inhuman påföljd, och Sverige bör aktivt arbeta för dödsstraffets avskaffande världen över.

21. Människor ska behandlas lika oavsett ursprung. Det skall inte vara en möjlig påföljd att utvisa en invandrare eller flykting för ett brott personen begått i Sverige, lika lite som det skulle vara möjligt att avvisa en infödd svensk. Samma brott ska ge samma straff, oavsett ursprung.

22. Åsikten att ”den allmänna rättsuppfattningen” ska tillmätas betydelse vid rättsutövningen utgör ett hot mot rättssäkerheten. Nämndemannaväsendet skall därför avskaffas. Endast juridiskt utbildade personer ska döma i svenska domstolar.

23. För att bekämpa korporativism måste organisationernas representation i myndigheter och partssammansatta domstolar, såsom arbetsdomstolen och hyresnämnden, avskaffas.

24. Fördelning av vårdnad ska alltid utgå från barnens bästa. Föräldrakompetens har inget med kön att göra och ingen ska ha en fördel av sin könstillhörighet vid fördelning av vårdnad.

25. Omskärrelse av barn av religiösa eller kulturella skäl inkräktar på deras integritet och självbestämmande. Dock bör det givetvis vara tillåtet då en myndig person själv fattat beslutet att få en omskärrelse. Denna bör dock inte bekostas av det offentliga.

Integritet

Integritet är varje människas rätt till ett privatliv fritt från insyn och kontroll från offentliga organ. Samtidigt som medborgarnas insyn i den offentliga förvaltningen ska värnas och sekretess endast användas undantagsvis bör offentlighetsprincipen inte kunna utnyttjas för att sprida känsliga uppgifter om människor. Staten ska inte samla in mer information än vad som är absolut nödvändig om människor.

26. Massavlyssning och allomfattande DNA-register är stora hot mot den personliga integriteten och ska därför inte vara tillåtna. Fingeravtryck och DNA kan båda användas för att följa spår från individer och registrera dessa, utan att röja annan personligt känslig information. Polisens register över sådana spår måste gallras från personkopplade uppgifter rörande misstänkta som sedan frias eller inte åtalats.

27. Kryptering bör vara fritt till användande och utförande. Kommunikation över internet ska skyddas från avlyssning på samma sätt som telefonsamtal och vanlig post. Därför bör FRA-lagen avskaffas.

28. Privata aktörer ska inte få lika stora befogenheter som polis och myndigheter. När rättsskipningen på detta sätt läggs ut på entreprenad riskerar det att urholka både rättssäkerheten och principen om att den anklagade ska betraktas som oskyldig tills motsatsen bevisats. IPRED-lagen bör därför avskaffas.

29. I ett liberalt samhälle kan det aldrig vara acceptabelt att staten, utan att brottsmisstanke föreligger, kartlägger vem du talar med, ringer till och skriver brev till. Datalagringsdirektivet bör därför avskaffas.

30. Att ta del av information kan aldrig vara förbjudet i ett liberalt samhälle och censur är heller aldrig acceptabelt. Statlig begränsning av information och publikationer måste alltid bygga på domstolsbeslut.

31. Tilldelning av personnummer ska ske slumpmässigt vad gäller de tre siffror som följer på födelsedatumet, så att exempelvis kön eller ursprung inte går att utläsa.

Europeiska Unionen

Europeiska Unionen (EU) är en unik internationell sammanslutning. Ingen annan organisation har kommit så långt när det gäller att med fredliga medel integrera medlemsstaterna och finna former för samarbete, fred, demokrati, fri rörlighet och frihandel. Däremot måste EU förbättras på ett flertal

punkter.

32. EU måste effektiviseras och demokratiseras. Medborgarnas insyn i arbetet i EU:s institutioner bör förbättras för att öka öppenheten och legitimiteten i unionen.
33. EU:s gränser ska öppnas och dess fria rörlighet gälla för samtliga invånare i medlemsländerna. Dessutom skall tjänster, varor och kapital kunna röras fritt inom EU.
34. Mot utomstående nationer bör EU inte ha några som helst tullar.
35. EU ska ha en gemensam, generös flyktingpolitik utifrån en gemensam och modern flyktingdefinition. En asylsökande ska kunna få sitt ärende prövat i vilket EU-land som helst, och ett nej i ett land ska inte innebära ett nej från samtliga EU-länder. Asylsökande ska också kunna överklaga sina beslut i EG-domstolen, vilket också innebär en europeisk version av FN:s internationella tortyrkommitté.
36. Samtliga länder i EU ska ta emot kvotflyktingar och antalet mottagna kvotflyktingar måste öka.
37. Euron är en viktig del i det europeiska samarbetet, vi bör således ingå i EMU när den ekonomiska situationen stabiliserat sig. I framtiden bör även hårdare krav ställas på EMU-länderna.
38. Att bestämma själv över räntan är en viktig samhällsfunktion, vi bör därför vänta och se hur en gemensam ränta påverkar länder innan vi går med i EMU
39. EU bör utvecklas till en federation. Den federala tanken bygger på idén om strikt maktindelning mellan olika nivåer. Unionens och staternas respektive kompetens bör tydligt definieras i en europeisk författning som tar sin utgångspunkt i närhetsprincipen. Europeiska unionens beslutskompetens får inte ohejdat utvidgas. EU ska vara starkt och beslutskraftigt men endast ha ett begränsat beslutsområde: unionen ska vara smal men vass.
40. Den avgörande makten ska ligga hos ett parlament bestående av två kamrar. Den första ska representera de enskilda staterna och den andra kammaren ska vara direktvald av den europeiska befolkningen i sin helhet. Första kammaren ersätter dagens ministerråd och ska ha vetorätt vad beträffar utvidgning av unionens ansvar. Den verkställande makten utövas av en parlamentariskt ansvarig regering som ersätter dagens kommission. Den europeiska federationen får dock aldrig ses som ett definitivt slutmål, snarare som ett medel för att leda utvecklingen mot ett än mer globalt samarbete.
41. EU ska stå öppet för alla stater som uppfyller kraven på demokrati och mänskliga rättigheter. Även efter att ett land blivit medlem i EU ska hårda krav ställas på att mänskliga rättigheter respekteras och ekonomiska regler efterlevs. Medlemsländerna, parlamentet och kommissionen ska agera resolut mot EU-länder som bryter mot dessa regler, annars riskerar EU att försvagas inifrån.
42. EU:s gemensamma jordbrukspolitik (CAP) är ett planekonomiskt missfoster som bör aborteras. Kostnaden för denna politik bärs inte bara av EU:s skattebetalare utan också de bönder i övriga världen som får se sig utkonkurrerade när EU:s överproduktion dumpas på världsmarknaden.

Därför bör den gemensamma jordbrukspolitiken snarast avregleras. Detsamma gäller EU:s fiskerisubventioner, som idag uppmuntrar till utfiskning och som innebär stora slöserier med skattepengar.

Kapitel 3: Utrikespolitik

För liberaler stannar inte strävan efter ett bättre samhälle vid nationens gränser. De grundläggande fri- och rättigheter som omfattar oss ska även gälla för människor i resten av världen.

Demokrati i världen

43. FN har potential att fylla en viktig funktion i att reglera och underlätta relationerna mellan världens länder och förenkla humanitära insatser. Dock har FN ofta använts som ett politiskt verktyg för diktaturer. Ett långsiktigt mål bör vara att FN inför ett demokratikrav för medlemskap.

44. FN:s säkerhetsråd ska tas bort. Istället ska en global förvaltningsdomstol införas för att värna om de mänskliga rättigheterna och de demokratiska värderingarna.

45. FN måste reformeras genom att dess ansvarsområden måste förtydligas för att den nationella suveräniteten kan säkras.

46. Som liberaler står vi upp för demokratiska krafter världen över. Vi stödjer därför demokratirörelser i diktaturer, samt värnar om demokratiska staters rätt att försvara sig och sina medborgare mot såväl inre och yttre hot.

Internationell solidaritet

47. Sverige är ett rikt land och vi har råd att dela med oss av vår välfärd. Det multilaterala biståndet kan vara ett effektivt verktyg. Multilateralt bistånd är samordnat bistånd från flera givarländer som ofta är förmedlat av internationella organisationer.

48. Utvecklingsbiståndet skall delas ut med en individualistisk grundsyn och främja demokratisering och respekt för de mänskliga rättigheterna.

49. Allt bistånd ska kontinuerligt utvärderas och omprövas. Sverige ska inte ge annat än humanitärt bistånd till diktaturer och korrupta regimer.

50. Dagens industrialiserade länder har ett ansvar för och ett intresse i att dela med sig av ny miljövänlig teknik och kunskap för att främja en globalt hållbar utveckling.

Fri invandring

51. Frihandel genererar välstånd och målet ska vara fri världshandel. Handelshinder är i sak dåligt och ska motverkas. Sverige och EU bör avskaffa handelshinder oavsett vad andra länder gör. I globala handelsorganisationer ska Sverige och EU verka för frihandel. Dock måste avvecklingen ske med stor varsamhet så att ekonomin i Sverige såväl som andra länder fortfarande kan hållas stabil.

52. Rätten att bosätta sig var man vill, fri in- och utvandring, är en självklarhet. Ett första steg är att underlätta arbetskraftsinvandring. Visumtvånget för utländska medborgare ska avskaffas och

utvisningsärenden avgöras i domstol. I väntan på total viseringsfrihet ska flyktingar kunna ansöka om asylvisum för inresa i EU. Pass ska då inte krävas.

53. Det bör finnas bra och lagliga sätt att ta sig till Sverige och få sin asyl prövad, så att flyktmugglingens odrägliga förhållanden försvinner.

54. Flyktingar som befinner sig i Sverige är en del av samhället. Rätt till vård och samhällsservice ska vara likvärdig med svenska medborgares och rätten att arbeta ska inte begränsas av tillstånd. Gömda flyktingbarn ska omfattas av det svenska utbildningssystemet utan att riskera att bli utvisade.

55. Svenskt asylmottagande måste förbättras. Den asylsökande ska omedelbart och hela tiden hon befinner sig i Sverige vara delaktig i integrationsprocesser. Den asylsökandes ombud ska utses av migrationsdomstolen. Asylbeslut ska ges skriftligt på den asylsökandes språk. Även personer som sökt asyl och hanteras som säkerhetsärenden ska prövas i ordinarie domstol, inte av regeringen. Asylskälen får aldrig underordnas.

Fred och säkerhet

Ett militärt försvar är en naturlig följd av varje stats rätt att försvara sig själv mot hot. För liberaler måste våldsanvändning dock ses som en sista utväg. Ett militärt försvar är en försäkring i de situationer då fredliga insatser inte räcker till.

56. Det är angeläget att försvars- och säkerhetspolitiken inte bedrivs på nationellnivå och istället byggs på samarbete. Sverige bör därför söka medlemskap i NATO. Uppbyggandet av ett säkerhetspolitiskt samarbete är en viktig uppgift för EU. En gemensam säkerhetsordning och inrättandet av en gemensam fredsstyrka förbättrar utsikterna för fred och trygghet i hela Europa. Detta samarbete ska ses som ett komplement, inte som en konkurrent till NATO.

57. Sverige behöver ett modernt, allsidigt och starkt försvar. Försvaret ska kunna värna Sveriges territorium från angrepp. Det ska kunna bistå andra länder i vårt närområde samt delta i fredsoperationer i andra delar av världen. Försvarets resurser ska i högre utsträckning läggas på förbandsverksamhet och insatser.

58. Vissa diktaturer bekämpas bäst genom bojkott och andra former av ekonomiska sanktioner. För att en bojkott ska genomföras bör den gynna en övergång till demokrati, ha förutsättning att bli internationell och antingen stöddas av en inhemsk opposition eller riktas mot en militärt aggressiv stat. Ekonomiska sanktioner drabbar i regel civilbefolkningen istället för de styrande, varför riktade sanktioner är att föredra. Riktade sanktioner såsom frysta konton, reseförbud och diplomatisk isolering verkar direkt mot de styrande. Civilbefolkningens välmående ska alltid finnas i åtanke.

59. Det är världssamfundets skyldighet att skydda civilbefolkningen från folkmord, krigsbrott, etnisk rensning och brott mot mänskligheten. Militära interventioner av demokratiska stater eller sanktionerade av det internationella samfundet är legitima om de syftar till att stoppa dessa brott. Terror mot civilbefolkning kan inte accepteras i någon situation.

Kapitel 4: Ekonomi

Marknadsekonomi är det enda ekonomiska system som kan kombineras med liberalismen.

Marknadsekonomin ger enskilda människor störst frihet. Det är genom fria val på en marknad som de bästa besluten fattas om vad som ska produceras. Statens roll är att ge ett stabilt och förutsägbart ramverk och goda förutsättningar för individen att verka.

Företagande

Den fria företagsamheten är den långsiktiga grunden för att det finns jobb att gå till och välstånd att njuta och fördela.

60. Stöd till enskilda företag eller branscher riskerar att snedvrider konkurrensen. Därför bör inget statligt stöd ges till enskilda företag.

61. Kravet på mer än en arbetsgivare för f-skattsedel ska avskaffas. Alla som vill ska kunna utföra sin anställning som näringsverksamhet.

Kapital och ägande

62. Monopol missgynnar konsumenterna och leder till stagnation. Detta ska bekämpas genom en hård konkurrenslagstiftning, och genom att annan lagstiftning granskas så att onödiga konkurrenshinder kan rivas.

63. Kassettavgiften är den avgift som läggs på alla tomma lagringsmedia som t.ex. CD- och DVD-skivor samt MP3-spelare som säljs i Sverige. Avgiften är tänkt att kompensera för det inkomstbortfall för upphovsrättsinnehavaren som sker när en privatperson för eget bruk gör en laglig kopia av till exempel en CD-skiva, t. ex. för att ha i bilen eller i sommarstugan. Kassettavgiften bör avskaffas då den är godtycklig och inte löser någon av sina uppsatta målsättningar.

64. Riksbanken är en [myndighet](#) under riksdagen. För att öka förutsägbarheten och stabiliteten i ekonomin bör penningpolitiken skötas av en oberoende riksbank med huvudmål att upprätthålla en långsiktigt stabil inflationstakt.

Arbete

Grundinriktningen för arbetspolitiken ska vara att alla som vill ska ges möjlighet att kunna få ett arbete.

65. Turordningsregler i LAS skapar en rigid arbetsmarknad vilket leder till arbetslöshet. Därför bör dessa avskaffas.

66. Arbetslöshetsförsäkringen bör ligga på en nivå där det alltid lönar sig att arbeta, men samtidigt ska inte individens vardagsliv förändras drastiskt vid kortare perioder av arbetslöshet. På lång sikt är det viktigt att, som människa i dagens samhälle, vara mobil och utbilda sig för att skaffa sig ett arbete.

67. Ett jämställt arbetsliv är nyckeln till ett jämställt samhälle. Kvinnor och män ska ha samma möjligheter att välja yrke, utbildning och arbetsplats. Många kvinnodominerande yrken finns inom offentlig sektor. För att motverka löneskillnader bör offentlig sektor utsättas för konkurrens. Därför

bör sjukvården privatiseras. En patientpeng skall existera som funkar på samma sätt som för friskolor. Statliga myndigheter skall stå för kostnaderna.

Skatter

Skatternas huvudsakliga syfte är att ge resurser för att bekosta offentliga åtaganden. Samtidigt är det viktigt att skattesystemet är utformat så att det gynnar en effektiv resursanvändning, uppmuntrar till arbete, sparande och företagande. Det ger goda förutsättningar för en långsiktig hög tillväxt. Det överordnade målet för skattepolitiken ska vara att ge individen så stor makt över sitt liv som möjligt.

68. En rak fordonsskatt skall inrättas, vars storlek bestäms av fordonstyp.

69. Källskatten, det vill säga att skatten betalas av arbetsgivaren innan medborgaren fått se sina pengar, är den enskilt viktigaste faktorn till att Sveriges skattetryck tillåtits stiga så högt. Ett system där personer själva på ett eller annat sätt betalar sin skatt skulle både öka medvetandet kring hur hög skatten är och tvinga staten att motivera nya skatter på ett mer utförligt sätt. Källskatten som form bör därför avskaffas.

70. Dagens arbetsgivaravgift är till stor del ren skatt, utan samband med vad den som betalar får ut. Arbetsgivaravgift ska därför redovisas tydligt på lönebeskedet, och benämnas skatt vilket är dess riktiga namn.

71. Statskassans inkomster ska utgöras av inkomst-, konsumtions- och punktskatter. Skatt ska endast tas ut på ekonomiska transaktioner. Punktskatter på en del produkter som till exempel alkohol, tobak och bensin behövs för att internalisera externa effekter. Dessa skatter skall bara vara så höga att de kompenserar dessa externa effekter och inte användas för att finansiera andra verksamheter. Vi ska inte straffa de människor som vill göra dessa till synes ”dåliga” val utan att skada sig själv är även det en rättighet. Skatten på rökning skall därför höjas till högsta rimliga nivå för att täcka de stora externa effekter det har på samhället.

72. Av pedagogiska och demokratiska skäl måste skillnaden mellan skatter och avgifter tydliggöras. Avgifter erläggs för direkt motprestation och skatter för allt annat.

73. Progressiv skatt med konstant margineffekt, så kallad platt skatt, bör införas. Detta innebär att samma skattesats gäller för alla inkomster över grundavdraget, vilket i sin tur bör höjas rejält för att förbättra den ekonomiska situationen för dem som tjänar minst. Alla människor har verkligen inte samma möjlighet att lyckas i livet utan detta påverkas oerhört mycket om de förhållandena man växer upp kring. Därför är det rätt att omfördela vissa resurser men på ett rättvist sätt. Ett högt grundavdrag påverkar de som tjänar minst procentuellt mest på ett rättvist sätt.

74. När en vara eller tjänst momsbeläggs, skall momssatsen vara densamma oberoende av vilket slags vara eller tjänst det är som beskattas. Situationen med skilda momssatser uppmuntrar till lobbying och skapar absurda gränsdragningsfrågor.

75. Fastighets- och förmögenhetsskatt/avgift innebär en skadlig dubbelbeskattning som dessutom tas upp oavsett om ägandet ger en vinst eller inte. Därför ska sådana skatter/avgifter avskaffas.

Infrastruktur

76. Viktig infrastruktur, såsom elnät, vägar och järnvägar, ska garanteras av det offentliga och via icke vinstdrivande myndigheter tillhandahållas marknads aktörer. Det skall dock vara möjligt även för privata aktörer att tillhandahålla infrastruktur.

77. Staten ska inte äga eller driva enskilda anläggningar för energiproduktion. Statens kontroll över energiproduktionen ska utövas genom uppföljning av lagar om säkerhets- och miljönormer.

78. För att lösa trängsel och lokala miljö- och hälsoproblem ska regioner och kommuner kunna införa trängselavgifter för vägtransporter. Trängselavgifter innebär att man betalar för utnyttjandet av den begränsade resursen vägutrymme. Det är bra och trängselavgifter är därför en bra lösning i alla orter med mycket trafik.

Avregleringar

79. Staten ska inte äga några företag då det är olämpligt att den som bestämmer reglerna för marknaden själv deltar på densamma. Offentlig verksamhet ska ske i myndighetsform eller inte alls. Offentligt ägda bolag innebär att politiska och kommersiella intressen blandas samman. Offentliga bolag med huvudsyfte att bedriva kontinuerlig affärsverksamhet ska därför inte förekomma. Dagens statliga företag ska säljas ut i den takt som marknaden medger utom SOS Alarm. Lista på dessa företag följer:

- [Akademiska Hus](#)
- [Almi Företagspartner](#)
- [Arbetslivsresurs](#)
- [Arlandabanan Infrastructure](#)
- [Bostadsgaranti](#)
- [Botniabanan AB](#)
- [Dom Shvetsii](#)
- [Fastighets AB Malmfälten](#)
- [Fouriertransform AB](#)
- [Green Cargo](#)
- [Göta Kanalbolag](#)
- [Infranord AB](#)
- [Innovationsbron AB](#)
- [Jernhusen](#)
- [Lernia AB](#)
- [LKAB](#)
- [Nordea](#)
- [Norrland Center AB](#)
- [Posten](#)
- [Preaktio AB](#)
- [RISE Research Institutes of Sweden Holding](#)
- [Rymdbolaget](#)
- [Samhall](#)
- [SAS AB](#)
- [SJ](#)
- [Specialfastigheter Sverige](#)
- [Sveaskog](#)
- [Svensk-Danska Broförbindelsen SVEDAB](#)
- [Svenska Skeppshypotekskassan](#)

- [Svenska Spel](#)
- [Sveriges Bostadsfinansieringsaktiebolag](#)
- [Svevia](#)
- [Swedawia](#)
- [Swedish ICT Research AB](#)
- [Swedish National Road Consulting](#)
- **Systembolaget AB**
- [TeliaSonera](#)
- [Teracom](#)
- [Vasallen AB](#)
- [Vattenfall \(företag\)](#)
- [Vectura](#)
- [VisitSweden](#)
- [Zenit Shipping](#)

80. Public service-medier ska inte tillhandahålla program som lika gärna kan sändas i privata kanaler. Sveriges Television och Sveriges Radio ska sända allmän information, nyheter och regionala program.

81. Den statliga arbetsförmedlingen ska konkurrensutsättas. De av myndighetens uppgifter som är verkligt effektiva kommer skötas på ett ännu effektivare sätt av andra aktörer såsom alternativa förmedlingar och bemanningsföretag. Deras verksamhet är nämligen beroende av att de lyckas få ut människor i arbete. Samtidigt behövs en trygghet för människor som lever på samhällets botten och som har sämre förutsättningar att hitta ett arbete.

82. Bruksvärdessystemet för hyresrätter har planekonomins alla kännetecken; det är dyrt, ineffektivt, orättvist och korrupt. Människors önskemål ska styra produktion och hyressättning av bostäder. För detta krävs en fri hyresmarknad. Dock skall särskilda grupper så som studenter och människor med funktionshinder etc. inte utsättas för fri hyresmarknad då det ekonomiska kapitalet inte skall hindra klassresan i samhället eller straffa dem som föds med speciella behov utan stora ekonomiska förutsättningar.

83. Det nuvarande svenska spelmonopolet ska avskaffas. Spelmissbruk är ett allvarligt problem som hanteras bäst genom ökad information samt mer resurser till missbruksvård. Inskränkningar av spelmarknaden ska syfta till att minska problemspelet, inte till att gynna särintressen.

Kapitel 5: Liberal välfärd

Välfärdstjänster såsom sjukvård, utbildning och annan omsorg ska i möjligaste mån finansieras gemensamt. För att försäkra alla medborgare en välfärd på lika villkor är det nödvändigt att lyfta upp många av dagens kommunala och regionala åtaganden till statlig nivå. Det är viktigt att inte blanda samman tjänsters finansiering och deras utförande. Det offentliga bör endast undantagsvis stå som huvudman för skolor, sjukhus, äldreboenden och liknande. Istället bör välfärdproducerande inrättningar i möjligaste mån drivas i privat regi, exempelvis som kooperativ, aktiebolag eller stiftelser.

84. Ett system med en uppsjö av utförare och valmöjligheter kommer att ställa högre krav på medborgarna, och det är viktigt att hjälp och stöd ges till den som behöver, så att valfriheten blir en realitet för alla och inte endast en papperskonstruktion.

85. Socialförsäkringarna ska vara självfinansierande och inte gå med vinst. De obligatoriska

socialförsäkringarnas uppgift är att sprida risker jämnt över hela befolkningen som annars skulle ha varit orättvist fördelade. Det är naturligt att ersättningsnivåerna i dessa försäkringar har ett tak.

86. Dagens socialbidrag bör i någon form kvarstå som ett yttersta skyddsnät, men på arbetsföra ska krav på motprestation ställas. Det är viktigt att det inte handlar om heltidsjobb för socialbidragets huvudsakliga uppgift får aldrig bli att förse stat och kommun med billig arbetskraft.

87. Föräldraförsäkringen ska vara individuell och föräldrapenningdagarna delas lika mellan vårdnadshavarna, men en viss andel dagar ska vara överförbara till valfri person.

88. Sexuellt agerande ska inte avgöra huruvida en person är lämplig som blodgivare eller inte. Karensånader i stället för total uteslutning bör därför vara den avgörande faktorn för personer som har sexuellt umgänge med någon i riskgrupper.

89. Nationella pengssystem kan garantera medborgarna valfrihet och dessutom främja hälsosam konkurrens mellan olika välfärdsproducenter, som dagens samhälle inte är i närheten av. En annan tydlig fördel med ett sådant systemskifte är att dagens groteskt snedvridande effekter av utjämningsystemet mellan kommuner och landsting undviks.

90. Huvudmannskapet samt finansieringen av sjukvården bör överläggas på staten. Tandvård ska likställas med annan sjukvård och den huvudsakliga finansieringen ska ske via skattsedeln.

91. Alla barn som får vård ska få ett klistermärke med Farbror Joakim.

92. Så länge Systembolaget finns kvar bör det få sälja kylda drycker.

Vård och omsorg

Dagens offentliga sjukvård är planeekonomisk. Med kvoter och köer handlar vården mer om att förvara sjuka människor än om att sätta kunden i centrum. Detta system måste förändras – Sverige ska ge vård efter efterfrågan.

93. De långa vårdköerna är ett av svensk sjukvårds största problem. Ingen ska behöva gå hem utan att ha fått kompetent vård. Ett sätt att minska köerna är att engagera fler privata vårdgivare.

94. En olycklig negativ särbehandling av psykiska sjukdomar råder idag. Psykiska sjukdomar ska likställas med somatiska på alla nivåer i samhället.

95. Det är en fantastisk möjlighet att människor lever allt längre. Omsorgen måste inrikta sig på att hålla gamla människor friska och aktiva längre. Äldreomsorgen ska vara kvalitativ och fylld med privata alternativ för att tillgodose de äldres behov och önskemål. Det är viktigt att forska kring åldrandet och att hålla debatt och lagstiftning uppdaterad med utvecklingen av den åldrande befolkningen.

96. Ett liberalt samhälle ska verka för att alla ska få ett fritt och välmående liv. Funktionshindrade ska ha rätt till den habilitering, den assistans och det boendet de behöver. För en ökad valfrihet bör det finnas många privata aktörer att vända sig till. Det är viktigt att alla funktionshindrades rättigheter efterlevs och att omgivningen är utformad efter de

funktionshindrades behov.

97. Missbruk av alkohol och narkotika skapar ett enormt lidande, både för den missbrukande individen själv och dess omgivning. Det är därför viktigt att samhället gör en kraftanstängning för att minska och förebygga missbruk. Missbrukarvården ska vara inriktad på skademinimering, både för den missbrukande individen och för omgivningen. Ingen effektiv behandlingsmetod ska avvisas på grund av moralargument. Detta innebär att det i motiverade fall kan vara tillåtet att ge ersättningsmedel och den narkotika den missbrukande är beroende av. Sprutbytesprogram ska tillåtas. En rättssäker tvångsvård måste finnas för att behandla missbrukare utan sjukdomsinsikt.

98. Narkotikapolitiken skall vara pragmatisk. Narkotikaanvändning skall hanteras som en sjukvårdsfråga och inte ett polisiärt ärende. Förvaring samt bruk av narkotika som inte är påfallande beroendeframkallande, eller gör brukaren väldigt våldsbenägen eller samhällsfarlig bör därför tillåtas. Dessutom skall staten genom licens ge personer eller organisationer mandat att sälja eller producera narkotika.

99. Förbudet mot eutanasi (aktiv dödshjälp) inskränker människors självbestämmande. Eutanasi bör vara tillåtet under kontrollerade former.

100. Alla har rätt att tacka nej till att få sina organ använda efter döden. Utgångsläget är dock att rädda liv genom organdonation. Det bör vara tillåtet för en levande människa att sälja sina organ.

Kriminalpolitik

Den liberala kriminalpolitiken vilar på en human grundsyn och vänder sig emot doktrinen om generellt hårdare straff som metod för att öka tryggheten i samhället. Straffets funktion är att visa på konsekvensen av en brottslig gärning och samhällets ogillande av denna. Ett fängelsestraff syftar till att återanpassa den dömda till ett liv utan kriminalitet samt att hålla farliga individer avskilda från samhället. Alla påföljder bör anpassas till individens förutsättningar och syfta till att utveckla dennes självkänsla och positiva färdigheter, exempelvis genom att erbjuda skolundervisning eller konstruktiva arbetsuppgifter.

101. Livstidsstraff bör inte utdömas. I stället bör tidsbestämda, ibland mycket långa, fängelsestraff tillämpas, eller rättspsykiatrisk vård. Den senares uppgift måste vara att vårda och inte ett sätt att vare sig få hårdare eller mildare straff för straffbara gärningar.

102. Prostitution innebär att köpa och sälja sexuella tjänster: Detta är, under rätt förutsättningar, i sig inget negativt. Det finns dock många problem som måste hanteras. Det är ett faktum att många sexsäljare befinner sig i en situation där de inte kan sägas ha något val, till exempel genom ett allvarligt narkotikamissbruk eller genom utsatthet i form av att vara papperslös invandrare. Sexköpslagen ska rivas upp och ett nationellt hjälpprogram för sexarbetare som vill lämna prostitutionen ska inrättas.

103. Våld mellan människor som lever i en relation är ett stort samhällsproblem. Våldet sker ofta under lång tid och kan även drabba barn. Vanligast är mäns våld mot kvinnor, men det är viktigt att uppmärksamma att våld förekommer i alla, även samkönade, relationer. En av statens viktigaste uppgifter är att värna människors säkerhet: därför ska varje kommun, i samverkan eller i egen regi, ha en relationsjour med skyddat boende. Lagstiftningen om besöksförbud måste skärpas och utsatta

ska ha lättare att kunna få skyddad identitet.

104. Trafficking är ett modernt slaveri som måste lösas med mer samarbete över gränserna, till exempel genom ett starkare polissamarbete inom EU. Personer som förts till Sverige i syfte att utnyttjas bör få hjälp och permanent uppehållstillstånd. Personer som observerar trafficking bör ha anmälningsplikt. Detta bör kombineras med en möjlighet att anmäla brotten anonymt.

105. Det är en självklarhet att det ska finnas ett samtycke mellan alla parter vid sexuellt umgänge. Att ha sex med någon som inte gett sitt medgivande ska därför vara olagligt. På samma sätt som det är brottsligt att ha sex med en person utan samtycke ska det även vara brottsligt att ha sex med någon där gärningsmannen borde ha förstått att målsägande inte var med på det sexuella umgänget.

106. Barns medverkan i barnpornografimaterial innebär alltid ett utnyttjande. Därför ska tillverkning, distribution och innehav av autentisk barnpornografi vara förbjudet.

107. För att förebygga ungdomsbrottsligheten och öka barnets livschanser måste skola, familj, socialtjänst och polis agera tidigare, kraftfullare och mer samordnat. Handläggandet av ärenden som rör ungdomsbrottslighet ska ha förtur inom rättsväsendet.

108. Den som har utsatts för ett allvarligt brott ska erbjudas fullgott stöd. Individerna ska själv kunna välja utformningen av stödet. Särskilt utbildade brottsofferstödjare ska finnas. I extra allvarliga fall ska även anhöriga till brottsoffret kunna få stöd.

Integration

För att uppmuntra rörlighet behöver vi en fungerande integration, utan kommer ingen röra sig till Sverige frivilligt. Det är rimligt att alla migranter kommer in i integrationsprocessen direkt och att denna process inte avbryts. Även före uppehållstillståndet är utfärdat ska samtliga få söka jobb, påbörja önskad språkundervisning eller utbildning och ha rätt till hälsokontroller och sjukvård. Det ska bli enklare att få stanna pga arbete i Sverige – däremot ska asylskälen alltid utredas oavsett byte av spår i uppehållstillståndsprocessen för att inte förminska asylsökandes skydd.

109. Sverige ska inte införa språktest för medborgarskap, däremot ska undervisning i svenska erbjudas tillsammans med en samhällsorienterande kurs

110. Liberala ungdomsförbundet uppmuntrar modersmålsundervisning. Skolor bör även uppmuntras att erbjuda ordinarie ämnesundervisning på elevens modersmål.

111. Inga generella undantag ska göras från den obligatoriska undervisningen, vilket skett i exempelvis idrott och sexualundervisning.

112. Utländska studenter ska erbjudas permanent uppehållstillstånd efter avklarad utbildning. Att ignorera deras kompetens är ett slöseri med både mänskliga och ekonomiska resurser.

113. Staten ska inte syssla med sorteringspolitik. Alla människor ska ha rätt att bosätta sig där de vill. Etnisk boendesegregation blir ett problem först då den är ofrivillig.

Kapitel 6: Utbildning och kultur

I den liberala utbildningspolitiken är skolans huvuduppgift att förmedla kunskap. En utbildningspolitik som sätter kunskap främst är nödvändigt för upprätthållandet av ett öppet och demokratiskt samhälle eftersom ett sådant samhälle är beroende av kunniga människor som ifrågasätter makten, tänker kritiskt och håller den fria debatten levande. Det förutsätter ett utbildningssystem av hög kvalitet. Eftersom kvalitet kommer av konkurrens, syftar en liberal utbildningspolitik även till att öka konkurrensen i utbildningssektorn genom att främja privatdrivna skolor. Av samma anledning syftar en liberal kulturpolitik till att öka konkurrensen i kultursektorn, och förflytta makten över den kulturella verksamheten från staten till en mångfald av aktörer.

Liberal utbildningspolitik

114. Alla elever ska ha rätt att välja i vilken grund- och gymnasieskola de vill gå. Därför krävs en nationell skolpeng. Det ska även finnas möjlighet att ansöka om en global skolpeng. Om en elev vill tillbringa delar av sin utbildning utomlands ska samma principer som för nationell skolpeng tillämpas.

115. Det ska vara skolans skyldighet att se till att alla elever får den hjälp, det stöd och den stimulans de behöver för att kunna tillgodogöra sig och utveckla nya kunskaper och färdigheter på ett fullvärdigt sätt. Oavsett kunskaps- och inlärningsnivå ska eleven ha samma rätt till att utvecklas i sin egen takt.

116. Konkurrens mellan skolor skapar en bättre standard. Skolor ska i möjligaste mån drivas i privat regi, exempelvis som kooperativ, aktiebolag eller stiftelse. Det offentliga är yttersta garant för tillgången till utbildningsmöjligheter. Skolor ska inte få ta ut avgifter för den ordinarie undervisningen samtidigt som de uppbär offentliga medel.

117. Skolan ska vara målstyrd, vilket kräver ett väl fungerande utvärderingssystem. Ett centralt betygssystem ska finnas från skolstarten. De första sex åren ska betygsskalan vara godkänd och icke godkänd för att de elever som inte uppfyller målen tydligt ska bli sedda och få hjälp. Betygsskalan ska därefter vara graderad för att tydligt visa elevens kunskapsutveckling. Betyg och omdömen i alla former ska alltid ges individuellt.

118. Rättssäkerheten för alla elever måste stärkas. Betygen kan spela en viktig roll för individens framtidsmöjligheter, därför är det viktigt att det blir rätt. Betygssättning ska betraktas som myndighetsutövning även i friskolor. Grund- och gymnasieskolelever som får betyg ska ha rätt att ompröva dessa om de anser att betyget är felaktigt.

119. Skolor och klasser med särskild profil bör få ta in elever inte bara efter betyg utan också efter intervjuer och intagningsprov. Dock får dessa enbart bedöma efter färdigheter, inte individens ursprung, kultur, sexuella läggning osv. Vid förbiseende mot detta bör riktade sanktioner utfärdas.

120. Elevernas kunskapsresultat i såväl grund- som gymnasieskola ska utvärderas genom nationella prov i alla teoretiska ämnen.

121. Elevinflytande stärker elevernas tilltro till demokratin och ökar studiemotivationen. Riktade ekonomiska medel samt möjlighet till utbildning ska utfärdas till elev- och ungdomsorganisationer.

122. Eleverna måste få möjlighet att utvärdera sina lärare och utbildning kontinuerligt. Skolan ska ha skyldighet att följa upp utvärderingen.

123. En mobbad elev ska aldrig tvingas byta skola.

124. Skolverksamheten skall få större resurser att lägga på anställningar av speciallärare för att i högre grad ge elever med problematik och svårigheter i skolan en chans att lyckas. Elever utan genomförd grundskola kostar samhället mycket ekonomiskt. En relativt liten resursåtgärd tidigt i skolan kan därför spara samhället ekonomiska utgifter som socialstöd och reparation av skadegörelse. Därför bör en omfördelning av resurser till skolverksamheten i förmån till anställningar av speciallärare genomföras.

125. Skolor bör ges möjlighet och motiveras att anställa sekreterare för att sköta delar av de mängder pappersarbete som lärare idag ansvarar för. Lärare bör vara pedagoger som utbildningen ger dem behörighet till och inte lägga tid på enkelt pappersarbete som inte kräver en akademisk utbildning. Detta är en kostnad som samhället kan spara in och läggas på annan nödvändig satsning av skolverksamheten.

126. Statusen på läraryrket kan höjas genom nedskärningar av antalet universitetsplatser som gör att efterfrågan på lärare ökar och kvaliteten på utbildningen höjs genom att personer med mer goda förkunskaper läser programmet. Detta leder i sin tur till att statusen och lönerna går upp enligt grundläggande nationalekonomiska teorier. Lärarlegitimation är ett viktigt steg i detta arbete.

Förskola och grundskola

127. Grundskolan ska vara kunskapsrelaterad, årskurslös och stadiobaserad. Varje ämne ska ha klara och väl definierade kunskapsmål, så att eleven är klar när kunskapsmålen är uppnådda, inte efter en viss tid. När sista stadiet är avklarat ska eleven ha tillräckliga kunskaper för att klara av gymnasiet.

128. Förskolans uppdrag ska vara att lägga grunden för att barnet utvecklar en positiv uppfattning om sig själv som lärande och skapande individ. Den pedagogiska verksamheten ska anpassas till alla barn i förskolan efter deras egna förutsättningar.

129. Det är inte politikens sak att avgöra var skolor håller sina avslutningar. Det torde istället vara en fråga för varje skola att finna bästa möjliga lokal för en gemytlig skolavslutning.

Gymnasieskola

130. För att öka möjligheten att påverka sin utbildning bör gymnasieskolan utformas så att eleven i större utsträckning kan välja ambitionsnivå och tempo. Det ska vara naturligt att själv komponera sin utbildning i form av fristående kurser. Studievägledningen ska vara väl förankrad i arbetslivet och gymnasieprogrammen ska vara utformade i enlighet med arbetsmarknadens och de eftergymnasiala utbildningarnas krav.

131. Tanken att både praktiska och teoretiska program ska ge högskolebehörighet är en nedvärdering av praktiska kunskaper. Yrkeskunnandet måste få större vikt i de yrkesinriktade programmen, som ska kunna avslutas med en frivillig yrkesexamen. Moderna lärlingsutbildningar ska utformas i samarbete med näringslivet och kunna ge yrkeslegitimation eller gesällbrev.

132. Den kommunala vuxenutbildningen fyller en viktig funktion genom att den ger de som saknar behörighet för högre studier en möjlighet att komma in på högskolan. Vuxenutbildningen bör vara tillgänglig för alla från och med det år då de fyller 18.

Högre utbildning och forskning

133. Alla människor ska, oberoende av ekonomiska förutsättningar, ha möjlighet att läsa vid högskolan. Därför ska staten bistå med studielån och studiebidrag.

134. Lärosätenas frihet är viktigt för att stå emot politiska styrningar. Det är personerna i verksamheten som bäst bedriver den. Därför ska högskolorna ombildas till en fristående associationsform, exempelvis stiftelser.

135. Den sociala snedrekryteringen till högre studier måste motverkas genom att man redan på grundskolenivå satsar på omfattande information och vägledning. Kvotering till studieplatser är aldrig acceptabelt. Högskolornas huvudmän har också ett ansvar att följa upp trivsel, resultat och avhopp och försöka identifiera bakomliggande orsaker.

136. Arbete måste alltid löna sig. Därför ska fribeloppet, som idag motverkar detta, tas bort.

Kultur

Eftersom ett av konstens viktigaste uppdrag är att ifrågasätta och flytta gränser kommer de gränser politikerna sätter upp för vad som ska stödjas och inte fångsla konsten så att den tappar sitt egenvärde. Sådan konst kan aldrig på allvar granska makten, normerna och förvandlas därför till ren underhållning eller förströelse. En liberal kulturpolitik måste befria konsten från statlig kontroll.

137. Dagens kulturstöd är orättvist därför att det med nödvändighet stödjer etablerade eller delvis etablerade konstformer och konstnärer. Den konst som visas i finrummen betraktas ofta som förfinad och därmed mest värdefull och får därför oproportionerligt höga anslag.

138. Finansieringen av kulturen måste radikalt ändras och ska i största möjliga mån fräntas politikernas händer. Bara genom en mängd olika finansiärer kan kulturen leva och verka fritt, och samtidigt nå ut även till de som inte själva har råd att efterfråga den.

139. De allmänna biblioteken ska fungera som levande kunskapscentrum. I ett demokratiskt samhälle ska alla ha lika möjligheter att inhämta vetande, varför lån ska vara kostnadsfria och tillgängligheten god.

Kapitel 7: Miljö

Hot mot miljön uppstår när människan behandlar naturen på ett oansvarigt sätt. Marknadsekonomi i kombination med ekonomiska styrmedel är det effektivaste systemet för resurshantering. En fri, global och universell konkurrens på miljövänliga villkor är en förutsättning för en långsiktig, hållbar tillväxt. Dagens industrialiserade länder har ett ansvar för och ett intresse i att dela med sig av ny miljövänlig teknik och kunskap för att främja en globalt hållbar utveckling.

Liberal miljöpolitik

140. Internationellt samarbete krävs för att lösa miljöhot. Global skatt på miljöfarlig verksamhet, exempelvis koldioxidutsläpp, bör införas. Möjligheten att föra internationella miljöproblem och enskilda stater samt företag till domstol ska ökas. Det ska kosta att skapa miljöproblem, så att det lönar sig att vara miljövänlig.

141. Avfall kan vara en materialresurs där det är samhällsekonomiskt lönsamt att återvinna. För att öka incitamenten att återvinna vissa t.ex. farliga material bör generella ekonomiska styrmedel användas, t.ex. miljöavgifter.

Energi och klimat

142. Sveriges energiförsörjning skall i största möjliga mån baseras på förnybara och kostnadseffektiva energikällor.

143. Kärnkraft är ett bra och effektivt alternativ för energiförsörjning. Därför bör kärnkraftens resurser användas fullt ut, till dess att nya, effektivare och ännu mer miljövänliga alternativ finns tillgängliga.

144. Brytning av uran bör tillåtas i Sverige under förutsättning att rigorösa miljökrav ställs. Svenskexporterat uran får aldrig användas till framställning av kärnvapen. Dock får inte uranbrytningen ge negativa konsekvenser på den hållbara tillväxten.

145. Sveriges befintliga vattenkraft bör effektiviseras vid behov med ny teknologi, men de idag orörda älvarna ska förbli fredade. Låt sista älven som brusar i vår natur, brusa alltjämt mellan skogar, gran och fur.

Djur och natur

146. Djur ska inte plågas i onödan.